

Hassas Konular

Türkmeneli Partisi Başkanı Riyaz Sarıkahya KÖKSAV E-Bül ten'e Irak'taki Türkmen Varlığının Son Durumunu Değerlendirdi.

29 Ocak 2008

Soru 1: Sn. R. Sarıkahya, günümüzde önem arz eden Irak'taki Türkmen hareketinin hakkında görüşlerinizi özet bir şekilde öğrenebilir miyiz?

Cevap 1: Bin yıldan beri Irak'ı yurt edinen Türkmen toplumu Türklüğün mührünü Irak'a da net bir şekilde vurmuştur. Irak'a her alanda Türk milleti ve onun bir parçası olan Türkmen toplumu büyük hizmetlerde bulunmuştur. Türkmensiz bir Irak tarihinden bahsetmek imkânsızdır. Yüzlerce yıl hâkim unsur olarak Irak'ı yöneten Türkmenlerin, birinci dünya harbinde Irak topraklarının İngilizler tarafından işgal edilmesiyle birlikte egemenliğine son verilmiştir. Türkmen hareketi ise İngiliz işgali ile birlikte İngilizler ve daha sonra Irak siyasi sistemine karşı bir direniş hareketi olarak doğup Irak'ta yaşayan Türk milletinin haklarını müdafaa eden bir olgudur. Türkmen hareketinin genel stratejisi Türkmenlerin Türkiye ile ilişkilerini sürdürme ve bunun yanında Irak devletinin de sadık birer yurttaşı misyonunu benimsemedir. Türkmen hareketinin genel karakteri sivil, kültürel ve Irak'taki iktidar çekişmelerinden uzak durmak idi. Bu durum da Türkmen toplumunun siyaset ve bürokrasi alanından da silinmesine yol açmıştır. Türkmen hareketi artık Irak'taki diğer siyasi hareketlerden ve faaliyetlerden izole olmasına yol açmıştır. Irak'ı yönetenler ise bu durumu istismar edip Türkmen toplumunun ikinci sınıf vatandaş muamelesi yapmışlardı ve Türkmenlere eritme politikası uygulamışlardı, direnen ve karşı koyanları ağır cezalara çarptırmışlar, birçok Türkmen yöneticisi ve önderi idam edilmiş, Türkmenler için Irak'ta tehlike çanları elli yıldan beri çalınmaktadır. Türkmen hareketi ise 1980'li yıllarda siyasi mücadele alanlarına yönelmiş ve 1990'lı yıllarda partileşme ve müesseseleşme sürecine girmişti. Ancak bugün ne yazık ki Türkmen hareketi istenilen düzeye, verimliliğe hatta sağlıklı çalışmalara erişememiştir. Zira bir hareket için gerekli olan temel unsurların bir kısmında ciddi eksiklik yaşanmaktadır her ne kadar Türkmen hareketinin dayandığı bir haklı dava ortadayken ancak sağlıklı fikir sistemi, doğru strateji ve muhkem kadro yönünden sıkıntı yaşanılmaktadır dolayısıyla Türkmen hareketi günümüzde kendi ayakları üzerinde duramamakta ve ortaya çıkan altın fırsatları değerlendirememektedir. Birçok kuruluş ve müesseselerimizin çalışmalarına davaya hizmet ve öze yönelik olmaktan ziyade şekilcilik hakim olup, yöneticilerin çıkarları öne çıkmaktadır. Bunu fark eden toplum ise söz konusu kuruluşlara ilgi göstermemekte, destek vermemektedir, artık birçok müessesemiz göstermelik ve tabansızdır. Taban ve Türkmen hareketi ise gerçek kuruluş ve müesseselerden yoksun kalmıştır; bu durum ise Türkmen toplumunun örgütlenmesi açısından büyük olumsuzluklara yol açmıştır. Türkmen toplumunun yaşadığı zengin topraklar ve istikrarsız bölgede aktif bir hareket olmadan etkili olunamayacağı da aşikârdır, Türkmen kanaat önderleri bir araya gelerek hareketin ıslahı için çalışmalar yapmak zorundalar. Meseleler ciddi boyuttadır bunu herkes idrak etmelidir. Sadece Türkiye'nin desteği ile Irak'ta etkili olunamaz mutlaka ve mutlaka Türkmen halkının da katılımı, fedakârlığı gerekli ve kaçınılmazdır herkes elini taşın altına koymalıdır, baskı ve esaretten dolayı zedelenen milli vafsimızı, halkımız artık biran önce tekrar kazanmalı, kuruluşlarımız bu yönde de programlanmalı. Irak siyasi hareketlerde etkin rol alınmalı, günümüz yarışma günüdür seyirci ve izole kalmamız bizi sıfır noktasına götürür bunun vebalini ise başkalarında değil kendimizde aramalıyız ve oyunları kurallarına göre oynamalıyız.

Soru 2: Sayın R. Sarıkahya Irak anayasasının hazırlanması sırasında Türkmen toplumunu temsilen anayasa komisyonuna katıldınız, anayasayı bizim için değerlendirir misiniz?

Cevap 2: Irak'ta şimdiye kadar birkaç kez anayasa yazıldı. Birinci anayasa 1925 krallık anayasasıdır o anayasa eşitlik temeline dayanan modern bir anayasa idi ancak 1958'de cumhuriyete geçişle birlikte yeni bir ideolojik anayasa

hazırlandı ve Irak halkının eşit vatandaşlık temelini bozdu. Türkmenler o anayasayı hiçbir zaman benimsemediler. Daha sonraki yıllarda yapılan revizyon çalışmalarında ise sağlıklı bir anayasa oluşturulamadı ve Saddam döneminde anayasa ve yasaların birçoğunun hükmü sadece kağıt üzerinde kaldı. Yer üstünde ise Saddam yasası uygulanıyordu ve Irak'ı ciddi huzursuzluk ve çıkmaza soktu. 2005'te hazırlanan anayasada ise Irak devleti için federal sistem benimsendi, Türkmenlerin de hakları öteki vatandaşlar gibi güvence altına alındı ve Türkmen toplumuna da çok yararlı haklar (kullanılır ve değerlendirilse) içermektedir. 143 maddeden oluşan Irak anayasasının sadece bir maddesi (140. madde) Türkmenler tarafından reddedilmekte idi. Ancak söz konusu bu maddenin de hükmü 31 Aralık 2007 tarihinde sona ermişti, yani madde kendi kendini feshederek kadük oldu, artık Türkmen toplumu Irak anayasası ile ilişkiler yönünden yeni bir sürece girmeli, bu süreç anayasal hakları kullanabilme sürecidir. Nasıl ki Kürt siyasi hareketleri anayasada kendilerine avantaj sağlayacak maddeleri ısrarlı bir şekilde savunmuşlar ise, Türkmen siyasi hareketi de anayasada Türkmenlere bölgelerimizde tanılan resmi dil olma, siyasi, idari, kültürel ve eğitim hakları gibi konuları hayata geçirmesi için ısrarlı ve programlı girişimlerde bulunmalı. Türkmeneli Partisi olarak önceliğimiz budur.

Soru 3: Kerkük ve Musul vilayeti konusunda partinizin düşüncelerini öğrenebilir miyiz?

Cevap: Partimizin Kerkük ile ilgili statü ve yönetim modeli konusunda projesi var. Kerkük'ün federe bir statüye kavuşturulması Türkmen, Kürt ve Araplar tarafından eşit ve ortak şekilde yönetilmesi, sekiz yıl sonra Kerkük halkının görüşüne başvurulması.

Musul ile ilgili projemiz ise eski Musul vilayetinin toprakları üzerinde üç otonom bölgeden oluşan bir federe yönetim tarzı ön görmektedir. Bugünden sonra her üç toplumun (Kürt, Türkmen ve Arap) temsilcileri bir araya gelmeli, gerginlikler giderilmeli ve uygun yönetim modelleri üzerinde anlaşmalı. Türkiye bu uzlaşma sürecinden olumlu neticeler alınması için yardımcı olmalı. Eski Musul vilayeti bölgesi ile ilgili inisiyatifi Türkiye eline almalı.

Soru 4: Peki Türkiye'den beklentileriniz nelerdir?

Cevap: Irak Türklüğü dünya Türklüğünün önemli bir parçası olup Türkiye'nin de bahçesi olan bir coğrafyada yaşamaktadır. Dolayısıyla Türkiye, Irak'taki Türkmen hareketinin ıslah ve etkili olmasına yardımcı olmalı, bunun yanında Türkiye'de ve yurt dışında yaşayan Türkmenlere ve Türkmen kuruluşlarına daha da yakınlık göstermeli. Ayrıca eski Musul vilayetinde yaşayan halklara ağabeylik göstermeli, Türkiye'ye giriş ve çıkışlarında öncelik, kolaylık ve Türkiye'de ikamet ve ticaret konularında yardım sağlamalı. Orada yaşayan halkları hepsini kucaklamalı, mevcut gerginlikleri gidermesi için girişimler yapmalı, yönlerini Ankara'ya yönlendirmeli, her taraf Ankara'ya güvenmeli.

Türkiye, Türkmen dava adamlarına da güvenmeli, Türkmen milli iradesine itibar etmeli ve gerçek Türkmen kuruluşları arasında eşit mesafede durmalı. Şimdiye kadar Türkiye'nin ilgili kuruluşlarına Türkmenler hakkında servis yapan çıkarıcı bazı Türkmen yöneticilerinin oyunlarına son vermeli. Eleştiriden korkmamalı, Türkmen hareketine zarar veren ve Türkiye'nin de imajını Türkmenler içerisinde de zedeleyen çıkarıcı Türkmen köpük adamlardan dikkatli olmalı. Zira Türkiye'ye servis yapan bu kişiler, buldukları yönetim konularından da daha fazla yararlanmak için gerçekleri saptırarak ve ters yüz ederek Türkiye'deki ilgilere bilgi ve değerlendirme konusunda yanlış ve maksatlı servis yapmaktalar, ilgilere gerçek dışı servis yapanların ellerindeki en büyük kart ise, Türkmen halkına hediye edilen Türkmeneli TV'sidir, TV'nin kontrolü finansta aracı olmalarından dolayı ele geçirdikleri, kural tanımaz kişilerin elindedir.

Türkmeneli TV. Türkmen hareketinin gerçek yönetici ve önderlerini, Türkmen davasına hizmeti geçen ve hizmet etmekte devam eden dava adamlarını sansür etmektedir, yayının büyük bölümünü köpük kişilerin propagandası için ayırmakta, realitede ve yer üstünde bir şey ifade etmeyen köpüklere TV'de büyük adam rolü biçilmektedir, bu durum ise sadece ilgilileri yanıltmakta kalmayıp, Türkmen halkını ve bölgedeki insanları da yanıltmaktadır, bu tehlikeli ve önemli araç basit kişilerin keyfi anlayışlarından kurtarılmalı ve TV Türkmen davasına hizmet eden herkese açık olmalı. İki yıldan beri bu konudaki itirazların göz ardı edilmesi büyük bir sorumsuzluktur, çözümü ise çok çok basittir, sağlıklı yöntemle TV desteklenilirse sorun büyük ölçüde ortadan kalkacaktır. Problem sağlam vesile kullanılmamasından kaynaklanmaktadır, problemin hikmeti yöntemdedir.

Ayrıca Türkiye, Türkmen hareketi için uygun kadroların yetiştirilmesinde yardımcı olmalı ve Türkmen etkili siyasi kuruluşlarına destek vermelidir. Gerekirse Türkmen ve Türkmeneli davasını uluslararası platforma taşınması için yardımcı olmalıdır.

Son olarak, bu zor günlerde Türkiye'nin Türkmen halkına yaptığı insani yardımlardan beklenen yarar sağlanmamakta, zira yardımların dağıtımını ehil olmayan bazı Türkmenlerce yapılmaktadır, dolayısıyla yardımlar kötü yönetildiği için zaman zaman Türkmen davasına yarardan fazla zarar getirmekte, toplumsal fitneye de sebep olmaktadır. Son çare olarak kötü yönetilen, toplumda fitne yaratan insani yardımların gönderilmemesi için ilgililerden ısrarlı bir şekilde istedik, Kerkük'ü, Irak'ı biz daha iyi biliyoruz, görüşümüze itibar edilmeli. Türkmen davasına, Türkmen hareketi ıslah oluncaya kadar, sadece siyasi ve eğitim gibi alanlardaki projelerimize destek verilmeli.

Riyaz Sarıkahya, Türkmeneli Partisi Başkanıdır.

Röportajı Yapan: Erdem Kuşçu

KÖKSAV E-Bülteni, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı (KÖKSAV) tarafından çıkarılmaktadır. KÖKSAV bağımsız ve bağlantısız, günlük siyasî konumu olmayan bir kurumdur; merkezine Türkiye ve Türk dünyasını alarak araştırmalarını ulusal ve uluslararası sosyal, siyasî ve stratejik konulara yoğunlaştırır, araştırma ve incelemeler yapar. Dolayısıyla, bu yayında ifade edilen bütün görüşler, değerlendirmeler ve varılan sonuçlar yalnızca yazarlarına aittir.

© 2008, KÖK Sosyal ve Stratejik Araştırmalar Vakfı. Bütün hakları saklıdır.